

dette Anlæg vil være lukrativt for Statskassen, er det noget, man kan sige om hvilket som helst Baneanlæg, selv om det er i den fjerneste Afstreg af Landet. Enten det er Stats- eller Privatbaner, der anlægges, ville de altid være lukrative for de bestaaende Statsbaner; de ville altid bidrage til at søde de øvrige Baneanlæg rundt om i Landet. Det ærede Medlems Paastand, at Kjøbenhavn stadig har maattet bløde til sine Særbaner, skal jeg ikke komme videre ind paa. Jeg har som sagt den modsatte Opfattelse. Jeg tror, at den Overenskomst, der i Fjor blev sluttet mellem Kommunen og Staten, var i høj Grad fordelagtig for Kjøbenhavn.

Formanden: Det ærede 8de kongevalgte Medlem har Ordet.

Carstensen: Jeg frasalder Ordet.

Ordføreren (Rump): Jeg vil anbefale ærede Medlemmer at stemme for Flertallets Forslag om at gøre Baneanlægget afhængigt af, at Kjøbenhavns Kommune forpligter sig til at erstatte Statskassen 150,000 Kr. Grundene til, at den skal gøre dette, ere efter de forskellige Opfattelser vistnok meget forskellige. Naar Udvalgets Flertal tilraader det, er det hovedsagelig af Opportunitetshensyn. De ville finde Udvalgets Flertals Standpunkt i Slutningslinierne af dets Betragtninger: „Men vi vilde af Hensyn til de kjøbenhavnske Havneforhold meget beklage, om Loven ikke blev gennemført; vi anse Havnesporet som et nødvendigt Middel til Udvæjningen af Modsetningen mellem Frihavnen og den indre Havn“. Det er det, som har samlet os i dette Flertal; thi Modsetningerne have været meget store. Der har været Medlemmer, der have sluttet sig til dette Forslag, som fra første Færd af vare tilbøjelige til at følge Mindretallet, og der har været Medlemmer, der have sluttet sig til det, som have villet gaa langt videre end til de 150,000 Kr. Naar vi ere samlede, er det, fordi vi ellers ikke saa Havnesporet. Nu siges der: vi saa det maaste ikke; naar dette bliver vedtaget, saa gaar Kjøbenhavns Kommune ikke ind derpaa. Men den første Betingelse for at saa Havnesporet er, at vi saa Loven, og naar vi efter langvarige Forhandlinger ere samlede om dette, er det, fordi vi nære den Formening, at vi ikke kunne skaffe Loven igennem paa gunstigere Betingelser. Det er udelukkende Opportunitetshensyn. Jeg vil villigt indrømme, at det kan være haardt for Kjøbenhavns Kommune, det er maaste ikke meget rationelt at lægge det paa den, det turde

maaste være, at det rationelle ligger i det oprindelige Standpunkt med Hensyn til den første Del af Havnebanen, at Kommunen ikke skal bidrage noget. Naar der lægges en Bane fra en Station til en Havn, er det nok først og fremmest i Særbanens Interesse eller i Havnens Interesse eller i begges Interesse.

Som jeg bemærkede før, er jeg overbevist om, lige saa overbevist som jeg er om, at to og to er fire, at omkring i Kommunerne, hvor man har kommunale Havne, have Havnekasserne, hvor der er ydet Tilskud til Havnespor, betalt dette Tilskud, og naar det ærede Medlem (Madjen-Wygdal) henviser til Dplysninger fra Ministeriet og siger: det er Kommunerne, der bidrage, saa vil jeg sige, at saadan hedder det sig altid; men Havnebestyrelsen og Byraadene enes om, hvordan det skal deles, og det finder Ministeriet ikke noget at indvende imod. Anderledes vil det være i Kjøbenhavn. Jeg tvivler ikke om, at man, da Banen til Helsingør blev anlagt, ikke faldt paa at komme til Helsingørs Kommune og sige: ville I give Tilskud til Havnesporet? Saa vilde nemlig Byraadet sige: nej vil Banen have Forbindelse med Havnen, saa faar den lægge Sporet, og vil Havnen tjene de Penge, som kunne faas — det er jo en Statshavn — ved at føre Varer over Holværket, saa bliver det dens Sag. Det bliver en Sag imellem dem. — Hvad Frederikshavns Havn angaar, er jeg overbevist om, at det stiller sig paa samme Maade. Det ærede Medlem henviser til den store Statshavn. Men det har den altid været, og det har ogsaa en Gang været en lille Havn, men da havde man ogsaa Havnesporet. Det er altsaa høist sandsynligt, og det antydede jeg ogsaa før, at der vilde være noget i at lade Havnen selv bære Tilskuddet, for saa vidt ikke Statskassen skal bære det som Indehaver af Banerne, og Spørgsmaalet har ogsaa været oppe i Udvalget; der har været forsøgt paa at lægge i det mindste en Del af det over paa Havnen, men det kunde ikke trænge igennem, og fra Ministerbordet er der heller ikke kommet Antydning af, at man kunde være tilbøjelig til at lade Havnen bidrage. Derfor vil jeg af rene Opportunitetshensyn for at saa Loven i Klar anbefale at stemme for Flertallets Forslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Vardenfleth): Da jeg før havde Ordet, glemte jeg at berøre den Tante, som blev udfastet af den ærede Ordfører paa Udvalgets Begne, om hvorvidt man kunde lade dette Tilskud paahvile Kjø-